

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/10/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124208768
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krochtová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8124208768.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Krochtovej a členov senátu JUDr. Andreja Radomského a JUDr. Romana Lajoša, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., právne zastúpeného: Mgr. Matúš Macko, advokát so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50424777, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25/25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 26.60 EUR s prísl. a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 17Csp/154/2024-117 zo dňa 11.02.2025, takto

rozhodol:

- Potvrdzuje rozsudok okrem výroku III.
- Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ a „súd“) rozhodol, cit.: „I. Súd určuje, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.11.2017 je bezúročný a bez poplatkov. II. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 26,60 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,40 % ročne zo sumy 26,60 EUR od 25.10.2024 do zaplataenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. III. V prevyšujúcej časti príslušenstva bezdôvodného obohatenia žalobu zamieťa. IV. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.11.2017, uvedená v článku 10. Porušenie Zmluvy a upozornenie na následky nesplácania úveru, v bode 10.3 v znení: „V prípade omeškania Dlžníka, Ručiteľa 1, Ručiteľa 2 so splácaním úveru alebo akéhokoľvek peňažného záväzku podľa tejto Zmluvy je Veriteľ oprávnený aj predložiť platiteľovi mzdy Dlžníka, Ručiteľa 1 a Ručiteľa 2 Dohodu o zrážkach zo mzdy a domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky zrážkami zo mzdy, vymáhať pohľadávku z tejto Zmluvy podaním žaloby na príslušnom súde a následne vymáhať pohľadávku v exekučnom konaní. Veriteľ a Dlžník sa môžu dohodnúť, že Dohodu o zrážkach zo mzdy predložia platiteľovi mzdy Dlžníka aj pred vznikom omeškania so splácaním úveru alebo akéhokoľvek peňažného záväzku podľa tejto Zmluvy (napr. z dôvodu uhrádzania záväzkov v termínoch ich splatnosti priamo zrážkami zo mzdy). Veriteľ je v súlade so zákonom oprávnený postúpiť pohľadávku z tejto Zmluvy, ktorú má voči Dlžníkovi, inej fyzickej alebo právnickej osobe.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V. Súd určuje, že zmluvné podmienky v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.11.2017, uvedené v článku 11. Sankcie, v bode 11.1, 11.2 a 11.5, v znení: „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru alebo úrokov alebo jej časti je Dlžník povinný zaplatiť Veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t. j. 14,6 % p.a.). Ak sa z dôvodu omeškania Dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru alebo úrokov alebo ich časti o viac ako tri mesiace stali podľa článku 10. ods.

10.1. písm. a) tejto Zmluvy okamžite splatnými všetky záväzky Dlžníka podľa tejto Zmluvy, je Dlžník povinný ďalej zaplatiť aj zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.) zo zosplatených záväzkov podľa odseku 10.1. tejto Zmluvy. „Okrem zmluvnej pokuty podľa odseku 11.1. tejto Zmluvy je Dlžník povinný zaplatiť Veriteľovi úrok z omeškania určený podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení, k prvému dňu omeškania s úhradou peňažného záväzku. Výška úrokov z omeškania bude určená tak, aby spolu so zmluvnou pokutou podľa ods. 11.1. tejto Zmluvy nepresahovala maximálnu výšku podľa ods. 11.3. tejto Zmluvy.“ „Dojednaná o zmluvnej pokute obsiahnuté v tejto Zmluve a zaplatenie akejkoľvek zmluvnej pokuty podľa tejto Zmluvy nemá vplyv na právo poškodenej strany požadovať náhradu škody vzniknutej porušením povinnosti, pre ktorú bola pokuta dojednaná, alebo iným porušením tejto Zmluvy, a to vo výške neuhradenej zmluvnej pokuty.“, sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. VI. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 27.11.2017, v článku 13. Vyhlásenie o Všeobecných obchodných podmienkach a o Sadzobníku poplatkov, bod 13.1, v časti v znení: „... Podpisom tejto Zmluvy vyhlasuje Dlžník, že sa so Všeobecnými obchodnými podmienkami a Sadzobníkom poplatkov oboznámil a vie, že uzavretím Zmluvy sa stávajú jej súčasťou. Podpisom tejto Zmluvy vyhlasuje Ručiteľ 1, Ručiteľ 2, že sa so Všeobecnými obchodnými podmienkami a Sadzobníkom poplatkov oboznámil a vie, že sú súčasťou uzavretej Zmluvy.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. VII. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku“.

2. Súd svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 39, § 41, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3 a ods. 4 písm. k), § 53 ods. 5, § 53a, § 54 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 489, § 491, § 497, § 517 ods. 1 a 2, § 544 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, 4, 16, 17, 19, 20, 27, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 129/2010 Z. z.“ a „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 1a, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády“), § 3 ods. 3, § 5a zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), § 137 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Z dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca žiadosťou zo dňa 27.11.2017 požiadal žalovaného o poskytnutie úveru vo výške 2 000 EUR s požadovanou splatnosťou 48 mesiacov. V rámci žiadosti uviedol okrem bežných identifikačných údajov aj svoje údaje o príjme vo výške 712 EUR zo zamestnania, iné príjmy neuviedol. Čo sa týka výdavkov, v žiadosti sú uvedené splátky úverov a pôžičiek, leasingu, výživného, hypotéky a pod. 88,18 EUR, životné výdavky 5 EUR a výživné vo výške 0 EUR, t.j. výdavky celkom v sume 93,18 EUR. V žiadosti sa uvádza, že daňový bonus na počet detí je 0. Žalovaný ďalej uviedol, že je ženatý, počet nezaopatrených detí je 2, počet členov domácnosti 4, uviedol, že býva v byte v osobnom vlastníctve, uviedol zamestnávateľa a dátum vzniku pracovného pomeru 15.12.2015. Následne dňa 27.11.2017 žalobca uzavrel so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorou sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcovi ako dlžníkovi spotrebiteľský úver za nasledujúcich podmienok: celková výška úveru 2 000 EUR, doba trvania zmluvy - zmluva sa uzatvára na dobu určitú do dátumu splatnosti poslednej splátky, úroková sadzba úveru 18,81 % ročne, odplata 18,81 %, RPMN 20,38 %, priemerná hodnota RPMN 12,99 %, celkové náklady spojené s úverom 860,80 EUR pozostávajúce zo sumy úrokov, ktoré musí dlžník zaplatiť za celú dobu čerpania úveru, celková čiastka 2 860,80 EUR, výška pravidelnej splátky 59,60 EUR z toho splátka istiny je 41,67 EUR a splátka úroku 17,93 EUR, počet splátok 48, termíny splatnosti splátky istiny a splátky úroku 1. deň v kalendárnom mesiaci, dátum splatnosti prvej splátky 01.01.2018, termín konečnej splatnosti úveru 01.12.2021.

4. Dňa 27.11.2017 žalovaný lustroval príjem žalobcu v Sociálnej poisťovni s tým, že priemerný vymeriavací základ žalobcu za posledné tri mesiace bol aspoň 882 EUR. Z dát dopytu z Eurisc vyplýva, že žalovaný si dňa 27.11.2017 overoval úverovú zaťaženosť žalobcu, kde zistil, že žalobca mal v tom čase jednu existujúcu úverovú zmluvu a 14 ukončených zmlúv, z toho jednu predčasne. Žalobca mal existujúci úver zo dňa 26.05.2017, ktorého zostávajúca istina a príslušenstvo boli 3 879 EUR, pričom splátky úveru boli 88 EUR mesačne a počet zostávajúcich splátok bol 44. Z nesporných tvrdení žalovaného vyplýva, že žalovaný vychádzal pri overovaní úveruschopnosti žalobcu z príjmov vo výške 898,20 EUR (mzda 712 EUR + rodinné prídavky 47,04 EUR + výživovacia povinnosť manžela 139,16

EUR) a výdavkov a záväzkov vo výške 608,94 EUR (na žiadateľa a jeho partnerku 338,64 EUR, na deti 182,12 EUR a na splátky 88,18 EUR). Žalobca celkovo titulom úveru čerpal sumu 2 000 EUR a uhradil sumu 2 026,60 EUR. Prvá splátka bola realizovaná v mesiaci december 2017 a posledná splátka v prehľade sa uvádza dňa 16.09.2022. Doklad o platobnom príkaze svedčí o vykonaní úhrady 60 EUR dňa 14.10.2022. Zo Zmluvy o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. E. zo dňa 27.05.2013 vyplýva, že žalobca spolu s F. B. ako spoludlžníci uzavreli zmluvu s VÚB, a.s. ako veriteľom, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 10 756 EUR, ktorý sa zaviazali splatiť v pravidelných 96 mesačných splátkach po 141,90 EUR vrátane poistného. Termín konečnej splatnosti bol v zmluve uvedený na deň 20.05.2021.

5. Spornou medzi stranami bola predovšetkým otázka naplnenia všetkých obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, najmä žalobcom vytykanej absencie náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. f) a k) Zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho bola sporná otázka, či sa úver poskytnutý na základe dotknutej zmluvy nemá považovať za bezúročný a bez poplatkov. Sporná medzi stranami sporu bola i otázka, či si veriteľ splnil svoju povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, kde žalobca zastával názor, že i z tohto titulu má byť úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho žalobca namietal i privysoký úrok z úveru, z čoho vyvodzoval, že by mal byť ako úžerný absolútne neplatný. Čo sa týka jednotlivých žalobcom špecifikovaných zmluvných podmienok, sporné bolo právne posúdenie, či tieto zmluvné podmienky naplňajú znaky neprijateľných zmluvných podmienok.

6. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v zmluve neabsentuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch o dobe trvania zmluvy, keďže túto je jednoznačne zo zmluvy možné vyvodiť z jej úvodných ustanovení týkajúcich sa doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti - a teda do 01.12.2021. Doba trvania zmluvy je tak v zmluve uvedená eurokonformným spôsobom.

7. Súd s poukazom na závery rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-677/23 zo dňa 23.01.2025, konštatoval, že v zmluve sa nenachádzajú jednoznačným a zrozumiteľným spôsobom uvedené predpoklady pre výpočet RPMN. Článok 7 zmluvy obsahuje opísanie predpokladov pre výpočet RPMN, ktoré teoreticky dáva vôdzku na identifikáciu jednotlivých predpokladov pre výpočet RPMN, avšak tieto nie sú exaktne a jednoznačne uvedené. V zmluve uvedený opisný spôsob nie je v zmysle citovaného ustanovenia Súdneho dvora EÚ postačujúci, nakoľko znamená, že si spotrebiteľ musí tieto údaje identifikovať sám preskúmaním jednotlivých podmienok zmluvy. Vzhľadom na uvedené je podľa názoru súdu potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch.

8. Preskúmaním splnenia si povinnosti veriteľa overovať úveruschopnosť spotrebiteľa v súlade s § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch a nasledujúcich súd tiež dospel k záveru, že na daný úver dopadá i bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko súd má za to, že zo strany veriteľa došlo k hrubému porušeniu jeho povinností pred poskytnutím úveru. Súd preskúmaním predložených listinných dôkazov predovšetkým zistil, že žalovaný si overoval príjem žalobcu vo forme mzdy zo zamestnania. Neuviedol však, akým spôsobom dospel k záveru o príjme i z prídavkov na deti vo výške 47,04 EUR a z vyživovacej povinnosti partnerky 139,16 EUR. V spojení s tvrdením žalobcu, že žalovaný od žalobcu údajne nezisťoval jeho výdavky na splátky úverov (cit. žaloby „žalovaný sa ma na tieto skutočnosti vôbec nepýtal“), iba sám doplnil sumu 88,18 EUR napriek tomu, že v tom čase mal žalovaný aj úver vo výške 10 756 EUR s mesačnou splátkou 141,90 EUR, súd má za to, že žalovaný nepreukázal, aby s odbornou starostlivosťou preskúmaval výdavky na strane spotrebiteľa. Hoci v čase poskytnutia úveru, ešte nebolo prijaté opatrenie NBS týkajúce sa spôsobu overovania úveruschopnosti spotrebiteľa, súd má za to, že o to zvlášť mali veritelia venovať dostatočnú pozornosť nielen príjmovej analýze (kde zjavne žalovaný zahŕňal všetky možné príjmy, aké žalobca mohol mať), ale zároveň i výdavkovej analýze v takom rozsahu, aby bolo zrejmé, aké pravidelné mesačné nevyhnutné bežné výdavky má žalobca, čo teda v danom prípade v žiadosti absentuje. Nemožno akceptovať pri vedomosti o dvoch deťoch žalobcu, že by sa mal žalovaný uspokojiť iba s údajom o životných výdavkoch vo výške 5 EUR mesačne. Takýto údaj je absolútne scestný. Reálne zisťovanie výdavkov na strane spotrebiteľa (na bývanie, stravu, lieky, či cestovné) pritom nemôže byť automaticky nahradené iba hodnotou životného minima na žiadateľa o úver a ním vyživované osoby.

9. S ohľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru bol žalobca povinný vrátiť žalovanému iba sumu vo výške rovnajúcej sa poskytnutým finančným prostriedkom z úveru. Úver čerpal vo výške 2 000 EUR a splatil vo výške 2 026,60 EUR, čo znamená, že ho preplatil o sumu 26,60 EUR, čo v konečnom dôsledku predstavuje rozsah jeho plnenia v prospech žalovaného bez právneho dôvodu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a s poukazom na citovaný § 451 Občianskeho zákonníka tak súd druhým výrokom zaviazal žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 26,60 EUR, a to spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,40 % ročne zo sumy 26,60 EUR od 25.10.2024 (od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému) do zaplatenia. Žaloba bola žalovanému doručená dňa 23.10.2024, dňa 24.10.2024 ešte mohol dobrovoľne plniť a dňom 25.10.2024 sa dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia. Sadzba úroku z omeškania v súlade s ustanovením § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády bola ku prvému dňu omeškania žalovaného vo výške 8,4 % ročne (vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, pričom základná úroková sadzba ECB ku dňu 25.10.2024 bola vo výške 3,40 %). V prevyšujúcej časti úroku z omeškania (rozdiel v sadzbe úroku z omeškania oproti uplatnenej sadzbe 8,65 % ročne) súd žalobu zamietol. V čase podania žaloby žalobca nemohol mať vedomosť, že sa následne sadzba úroku z omeškania zmení ku dňu doručenia žaloby žalovanému, resp. ku dňu vzniku omeškania.

10. Čo sa týka zmluvnej podmienky, ktorej obsahom je dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy, k nej žalovaný neposkytol žiadnu argumentáciu na obhajobu prijateľnosti dotknutého dojednania. Predmetné dojednanie je zahrnuté v rámci formulárovej zmluvy medzi bežné zmluvné podmienky, čím žalovaný vnútil spotrebiteľovi určité správanie a konanie zvyhodňujúce dodávateľa v neprospech spotrebiteľa, a to bez osobitného zdôraznenia následkov takéhoto dojednania. V zmysle § 5a ods. 1 Zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy je pritom neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Súdy v mnohých prípadoch, či už v rámci neodkladných opatrení alebo aj vo veci samej, rozhodli o povinnosti veriteľa zdržať sa použitia obdobných zmluvných podmienok z dôvodu jej neprijateľnosti, a tým neplatnosti. Rovnako za nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa je potrebné označiť i poslednú vetu uvedeného zmluvného dojednania, týkajúcu sa postúpenia pohľadávky zo zmluvy inej fyzickej alebo právnickej osobe, nakoľko toto zmluvné dojednanie nekorešponduje so zákonnými obmedzeniami vyjadrenými v § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

11. Čo sa týka zmluvných podmienok v článku 11. Sankcie zmluvy, bodoch 11.1., 11.2., a 11.5., z dôvodu hospodárnosti súd predovšetkým poukazuje na skutočnosť, že obsahovo obdobné alebo totožné zmluvné podmienky už boli súdmi určené ako neprijateľné zmluvné podmienky. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. NM-9Csp/57/2020 zo dňa 17.02.2023 súd nepriznal veriteľovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty s poukazom na skutočnosť, že zmluvná pokuta nebola individuálne dojednaná a spôsob jej určenia a mechanizmus dohody o zmluvnej pokute nemôže požívať právnu ochranu. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/19/2024 zo dňa 16.09.2024 boli taktiež obdobné zmluvné dojednanie určené ako neprijateľné zmluvné podmienky, pričom tento rozsudok ďalej odkazuje tiež na rozhodnutia - rozsudky Okresného súdu Prešov sp. zn. 20Csp/35/2021, sp. zn. 24Csp/2/2023, Okresného súdu Bardejov sp. zn. 20Csp/21/2022, sp. zn. 6Csp/15/2022 ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/52/2021 z 30.05.2023. Z týchto súdnych rozhodnutí nesporné vyplýva konštatovanie neprijateľnosti uvedenej zmluvnej podmienky, keďže táto bola zahrnutá do textu zmluvy, ktorý bol predformulovaný žalovaným, odkazujúc navyše i na malé písmo bez zvýraznenia dôležitých častí v zmluve. Odhliadnuc od malého písma, keďže v danom prípade je zmluva o úvere koncipovaná celá rovnako mierne zmenšeným písmom, ako aj odhliadnuc od toho, že zmluvná pokuta bola zapracovaná do uvedeného textu zmätočne a nejasne (z textu zmluvy vyplýva, že zmluvnú pokutu si mohol veriteľ uplatniť nielen v prípade omeškania tej-ktorej mesačnej splátky, ale opakovane aj v prípade omeškania trvajúceho viac ako tri mesiace, následkom čoho sa stal záväzok zo zmluvy v plnom rozsahu splatným, vrátane zákonného úroku z omeškania), súd považuje za rozhodujúce, že uvedené zmluvné dojednanie nespĺňa predpoklady individuálneho dojednania zmluvnej pokuty, táto nebola osobitne vyjednaná zmluvnými stranami, ale bola priamo vtelená do textu zmluvy, pričom vzhľadom na tento spôsob dojednania sankcie v podobe zmluvnej pokuty je možné jednoznačne konštatovať, že spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvného vzťahu na úkor žalobcu ako spotrebiteľa. Ak aj žalovaný argumentoval splnením

zákonnych limitácií sankcií, resp. existenciu zmluvných dojednaní, ktoré vytvárajú mechanizmus, ktorý garantuje naplnenie zákonnych podmienok pre sankcie v zmluvách, ktorých predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov (§53b ods. 1 Občianskeho zákonníka), je potrebné zohľadňovať i tú skutočnosť, že táto úprava v konečnom dôsledku pre vyhodnotenie neprijateľnosti zmluvnej pokuty je irelevantná, nakoľko a priori došlo k vnúteniu dojednania o zmluvnej pokute v rámci predformulovanej zmluvy. Napokon je potrebné dodať, že veriteľ vtelení takýchto dojednaní do formulárových zmlúv prakticky bez výslovnej vôle spotrebiteľov ich zaťažuje sankciou zmluvnou pokutou - nad rámec štandardných úrokov z omeškania, čo v konečnom dôsledku predstavuje práve ten zásah a nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Jedná sa o dvojité postih za neplnenie povinnosti splácať úver riadne a včas, keďže v prípade omeškania s plnením peňažnej pohľadávky má už veriteľ nárok na zaplatenie úrokov z omeškania.

12. Časť zmluvnej podmienky v časti 13. Vyhlásenie o všeobecných obchodných podmienkach a o sadzobníku poplatkov, obsiahnutú v bode 13.1. súd taktiež vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Dodávateľ si vsunutím takéhoto zmluvného dojednania vopred v postavení silnejšej strany vypracúva lepšiu argumentačnú pozíciu, že spotrebiteľ sa s celými VOP a sadzobníkom reálne oboznámil, v čoho dôsledku môžu spotrebiteľia už i pri prípadnom dodatočnom nesúhlase s nejakým ustanovením vopred vzdávať svoju šancu na úspech v prípadnom namietaní nejakého zmluvného dojednania. Napadnutá časť zmluvnej podmienky je nadbytočná a navyše zahrnutá opätovne medzi rôzne iné zmluvné dojednania bez zvýraznenia toho, že predstavuje takéto dôležité vyhlásenie, nie že o tom, že je spotrebiteľovi známe, že sú súčasťou i VOP a sadzobník, ale že sa s nimi dokonca už i oboznámil.

13. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a 2 CSP tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu, a to vzhľadom na takmer plný úspech žalobcu v spore. Žalovaný mal úspech v spore iba v bagateľnej časti týkajúcej sa príslušenstva, kde je navyše potrebné konštatovať, že žalobca nemohol mať pri podávaní žaloby vedomosť o tom, že dôjde k zmene úrokových sadzieb a pri uplatnení úroku z omeškania vychádzal zo správnej sadzby platnej v čase podania žaloby.

14. Proti výrokom I., II., IV., V., VI., VII., rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), a h) CSP.

15. V súvislosti s výrokmi I. a II. rozsudku odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu skutkovému záveru a k nesprávnemu právnomu záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Zákonná úprava podľa § 9 ods. 2 písm. h) Zákona o spotrebiteľských úveroch vyžaduje uviesť ročnú percentuálnu mieru nákladov, celkovú čiastku, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť a uviesť predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Z článku 7 zmluvy vyplýva, aké predpoklady boli použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Súd prvej inštancie neuviedol nič, čím by zdôvodnil, že v zmluve a jej článku 7 označené predpoklady sú uvedené nejednoznačne a nezrozumiteľne.

16. Ďalej odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie dospel k nedôvodnému a nezákonnému záveru a tom, že žalovaný mal hrubo porušiť povinnosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Namietal tvrdenie súdu o tom, že žalovaný nemal pri výdavkoch vychádzať zo sumy životného minima. Poukázal na to, že žalobca ako svoje mesačné výdavky uviedol sumu 5 eur. Žalovaný nemá detektívne vyšetrovacie právomoci, a preto vychádzal zo sumy výdavkov uvedených žalobcom. Národná banka Slovenska opatrením určila, že pri posudzovaní schopnosti splácať sa vychádza pri výdavkoch zo sumy životného minima, pokiaľ spotrebiteľ neuvedie inú čiastku. V tomto prípade žalovaný vychádzal z čiastky ktorú NBS stanovila ako minimálne záväznú. V rozpore s týmto súd v rozsudku tvrdil, že je to nesprávny postup. V konaní bolo podľa neho preukázané, že žalovaný neposudzoval schopnosť splácať bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, o výdavkoch a o rodinnom stave alebo bez prihliadnutia na údaje z registra údajov o spotrebiteľských úveroch. Neboli preto splnené podmienky podľa označeného zákonného ustanovenia, a teda záver súdu o hrubom porušení povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch je skutkovo a právne nedôvodný, svojvoľný a výsledkom závažného porušenia povinnosti súdu posudzovať vec objektívne a nestranne.

17. V súvislosti s námietkami voči výroku IV. rozsudku žalovaný uviedol, že ustanovenie v bode 10.3 článku 10 nepovažuje za zmluvnú podmienku, pretože nezakladá žiadne práva a povinnosti. Ide len o informáciu vyžadovanú zákonom, tzn. upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru. Navyše aj článok, v ktorom je ustanovenie zaradené, je pomenované „Porušenie zmluvy a upozornenie na následky nesplácania úveru.“ V dôsledku výroku IV. rozsudku veriteľ nie je oprávnený podať žalobu voči spotrebiteľovi, ani návrh na vykonanie exekúcie a ani po splnení zákonných podmienok nároky zo zmluvy postúpiť, resp. ani ho o tom informovať, hoci zákon takúto náležitosť vyžaduje. Z vykonaného dokazovania a z obsahu rozsudku nevyplýva, na základe čoho súd vôbec identifikoval, že ide o dohodu o zrážkach zo mzdy. Súd prvej inštancie neuviedol žiadne zdôvodnenie, prečo by malo ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

18. Výrok V. napadnutého rozsudku považoval žalovaný za rozporný s § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3a nariadenia vlády. Tieto ustanovenia súd nepoužil, hoci žalovaný sa na uvedené ustanovenia v rámci svojej procesnej obrany odvolával. Podľa žalovaného súd prvej inštancie opomenul zohľadniť konkrétnu právnu normu vzťahujúcu sa na reguláciu sankcií v spotrebiteľských vzťahoch. Za neprijateľnú podmienku sa podľa rozhodovacej praxe Súdneho dvora EÚ nepovažuje také ustanovenie, ktoré preberá obsah právnej normy (zákona). V zmysle § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis. Vykonávacím predpisom pre toto ustanovenie je nariadenie vlády, podľa ktorého sankcie za omeškanie spotrebiteľa nesmú prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády, za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Zmluvná pokuta 0,04 % denne znamená, že je závislá od doby trvania omeškania. Nejde teda o paušálnu sumu za porušenie povinnosti. V ročnom vyjadrení znamená 14,6 %, čo je hodnota neprevyšujúca 3-násobok úrokovej sadzby úroku z omeškania. Dlžník mohol a môže zabrániť rastu celkovej výšky zmluvnej pokuty tým, že by v čo najkratšom čase splnil svoju povinnosť vrátiť dlžnú sumu, na ktorú sa zmluvne zaviazal.

19. V rámci námietok smerujúcich proti výroku VI. rozsudku žalovaný vyslovil, že v napadnutom rozsudku nebolo označené jediné zákonné ustanovenie, podľa ktorého dôkazné bremeno o oboznámení spotrebiteľa sa s obsahom listiny znáša dodávateľ. Ak podľa súdu má byť inkorporačná doložka neprijateľnou, potom to znamená, že spotrebiteľská zmluva nemôže odkazovať ani na všeobecné obchodné podmienky, či sadzobník. Takýto stav odporuje platnému právnemu stavu, ktorý použitie všeobecných obchodných podmienok predpokladá a povoľuje aj pre spotrebiteľské právne vzťahy.

20. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov za odvolacie konanie a trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní v plnom rozsahu.

21. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

22. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu.

23. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

24. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu, ktorý

obstojí v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie. Keďže odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II.ÚS/78/05, III.ÚS/264/08, IV.ÚS/372/08), pretože prvoinštančné konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na zdôraznenie dodáva:

25. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil odvolateľovi uskutočnenie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania. Daná odvolacia námietka naplnená nebola.

26. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Cdo/23/2021 z 29.09.2021). Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). V rozhodnutí súdu prvej inštancie odvolací súd neidentifikoval opodstatnenosť tohto odvolacieho dôvodu.

27. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uvádza, že dokazovanie je procesný postup založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania spočíva v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. K námietke nesprávneho skutkového zistenia z vykonaných dôkazov odvolací súd taktiež uvádza, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej

súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

28. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

29. V kontexte námietok odvolateľa, sa odvolací súd zaoberal preskúmaním záverov súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru.

30. Bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru súd prvej inštancie správne vzhliadol v tom, že v zmluve sa nenachádzajú jednoznačným, zrozumiteľným a transparentným spôsobom uvedené predpoklady pre výpočet RPMN. Totiž údaje o poskytnutom spotrebiteľskom úvere sa nachádzajú v článku 5 zmluvy a článok 7 zmluvy obsahuje len opísanie predpokladov pre jej výpočet a je akýmsi návodom k identifikácii jednotlivých predpokladov pre výpočet RPMN. Takéto neprehľadné zmluvné dojednania však nekorešpondujú s § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmysle najaktuálnejšieho rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-677/23 dané predpoklady musia byť v zmluve konkrétne a jednoznačne uvedené, a nie koncipované tak, že spotrebiteľ si ich bude musieť sám identifikovať a vyhodnotiť ustanovenie článku 7. Správne potom súd prvej inštancie určil, že vzhľadom na absenciu predpokladu v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch je úver bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona.

31. Žalovaný tiež argumentoval tým, že zo zákona nevyplýva povinnosť veriteľa uvádzať v zmluve konkrétny matematický výpočet RPMN. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/183/2020, z ktorého vyplýva, že veriteľ nie je v zmluve povinný uvádzať konkrétny matematický výpočet RPMN. Podľa žalovaného súd prvej inštancie dostatočne nevysvetlil odklon od tohto rozhodnutia, a tým došlo k porušeniu povinnosti zdôvodniť odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

32. Je nepochybné, že v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie (11.02.2025) už Súdny dvor EÚ dňa 23.01.2025 rozhodol rozsudkom vo veci C-677/23 o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, podaného rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 12.10.2023, ktorý súvisí s konaním A.B, F.B proti Slovenskej sporiteľni, a.s. Z tohto rozsudku vyplýva: „58. Pokiaľ ide o povinnosť uviesť tieto rôzne predpoklady v zmluve o úvere v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48, z judikatúry uvedenej v bode 30 tohto rozsudku vyplýva, že táto povinnosť má zabezpečiť, aby sa spotrebiteľ mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami. 59. Toto uvedenie tak musí spotrebiteľovi umožniť overiť, či obchodník správne vypočítal RPMN, a ak nie, uplatniť svoje práva, najmä právo na odstúpenie od zmluvy stanovené v článku 14 smernice 2008/48, pričom lehota na uplatnenie tohto odstúpenia od zmluvy sa predĺži v prípade porušenia požiadaviek stanovených v článku 10 tejto smernice, ako aj ostatných práv stanovených vo vnútroštátnej právnej úprave, ako sankcia prijatá v súlade s článkom 23 uvedenej smernice. 60. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že podstatný význam má povinnosť uviesť v zmluve o úvere najmä náležitosti, ako je RPMN uvedená v článku 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48 (rozsudok z 09. 11. 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 70). 61. Na základe tejto judikatúry treba konštatovať, že uvedenie predpokladov použitých na výpočet RPMN v zmluve o úvere má tiež, najmä z dôvodov uvedených v bodoch 58 a 59 tohto rozsudku, pre spotrebiteľa zásadný význam. 62. Keďže neuvedenie týchto náležitostí v zmluve o úvere môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, sankcia spočívajúca v zániku nároku veriteľa na úroky a poplatky stanovená vo vnútroštátnej právnej úprave sa musí považovať za primeranú v zmysle článku 23 smernice 2008/48 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 09. 11. 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15,

EU:C:2016:842, bod 71). 63. Vzhľadom na to, že ako bolo pripomenuté v bode 55 tohto rozsudku, predpoklady použité na výpočet RPMN môžu byť zložité, je potrebné ich zrozumiteľne, stručne a výslovne uviesť v zmluve o úvere, pričom samotná možnosť spotrebiteľa identifikovať ich na základe prečítania jednotlivých ustanovení tejto zmluvy nepostačuje. 64. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že predpoklady použité na výpočet RPMN musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy. Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto 2. Článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48, zmenenej smernicou 2011/90, sa má vykladať v tom zmysle, že predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy.

33. Vo svetle citovaného rozsudku Súdneho dvora EÚ je potrebné znenie § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch chápať tak, že v zmluve musí byť uvedená správna RPMN a zároveň všetky predpoklady, ktoré boli použité na jej výpočet. Tieto predpoklady nemôžu byť roztrúsené v texte zmluvy tak, aby nútili spotrebiteľa vlastnou pátracou, resp. vyhľadávacou činnosťou dané predpoklady identifikovať a zhrnúť.

34. Predmetom konania je spotrebiteľský nárok, ktorý je harmonizovaný právom Európskej únie. Rozsudky Súdneho dvora EÚ majú prednosť pred vnútroštátnymi prameňmi práva a v rozsahu, v ktorom vnútroštátne právo im odporuje, ma súd povinnosť zdržať sa aplikácie konfliktného vnútroštátneho práva.

35. Svojou argumentáciou odvolateľ spochybňoval aplikáciu vyššie označeného rozsudku Súdneho dvora EÚ s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu SR. Mimo rozumných pochybností judikatúra Najvyššieho súdu SR bola medzichasom prekoná rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-677/23. V tom je zřejmý odklon záverov súdu prvej inštancie od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (R 86/2021), čo je z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne zřejmé.

36. Nad rámec tohto predpokladu, ktorého absencia spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť daného úveru, súd prvej inštancie zistil aj hrubé pochybenie v posudzovaní bonity spotrebiteľa, a tak danú úverovú zmluvu postihol sankciou vyplývajúcou z § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

37. K otázke skúmania bonity žalovaný uviedol, že žalobca ako svoje mesačné výdavky uviedol sumu 5 EUR. Preto žalovaný vychádzal zo sumy výdavkov, ktorá je objektívne možná a ktorá je obsahom aj záväzného opatrenia NBS č. 10/2017, ktoré určuje, že pri posudzovaní schopnosti splácať úver sa vychádza zo sumy životného minima, pokiaľ spotrebiteľ neuvedie inú čiastku. Súd podľa neho nesprávne aplikoval § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.

38. V zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch je veriteľ povinný pri poskytnutí spotrebiteľského úveru riadne zistiť bonitu klienta, teda, či klient bude schopný splácať úver. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je teda kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť a overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Pokiaľ však veriteľ takto nepostupuje, zákonodarcu jasne zadefinoval s tým súvisiace následky v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti daného úveru.

39. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že veriteľ v konkrétnom prípade nekonal s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní bonity klienta, nakoľko v konaní bolo dôkazmi preukázané, že veriteľ nepreveril existujúce záväzky spotrebiteľa. Pritom mal vedomosť o tom, že vyživuje 2 maloleté deti. Napriek tomu sa uspokojil s tvrdením klienta o mesačných výdavkoch v sume 5 EUR. Praktickým pohľadom na vec je daný mesačný výdavok štvorčlennej rodiny vskutku nereálny. Takéto konanie veriteľa nemožno kvalifikovať inak, než hrubé porušenie povinností pri overovaní bonity klienta o to viac,

že žalobca ako dlžník mal v čase podania žiadosti o úver ďalší úver (hypopôžičku) v sume 10.756,- EUR s mesačnou splátkou 141.90,- EUR, čo však žalovaný nebral do úvahy.

40. Vo svetle vyššie uvedených skutočností je odvolací súd rovnako tak, ako súd prvej inštancie toho názoru, že žalovaný nekonal s odbornou starostlivosťou pri plnení svojej zákonnej povinnosti skúmať schopnosť dlžníka splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Zákon v rámci jednej alternatívy vyžaduje kumulatívne zistenie údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa a v rámci druhej alternatívy stanovuje nahliadnutie do príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

41. Aktuálna rozhodovacia prax Krajského súdu v Prešove (napr. rozsudok sp. zn. 18CoCsp/24/2023 zo dňa 19.12.2023) sa voči splneniu povinnosti veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa stavia kritickejšie, keď už za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch považuje aj neúplne zisťovanie jedného z kritérií podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Ak aj žalovaný poznal údaj o výške príjmu žalobcu, nepreveril dôsledne jeho výdavky, keďže pri mesačných výdavkoch 4-člennej rodiny akceptoval sumu 5 EUR a zároveň nezohľadnil ďalší záväzok klienta v podobe mesačnej splátky v sume 141,90 EUR.

42. Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné stotožniť sa so závermi súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru, čo zároveň znamená, že žalobca bol povinný zaplatiť žalovanému len sumu, ktorá mu bola reálne poskytnutá ako úver, t. j. sumu 2 000 EUR. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie nepochybne vyplynulo, že žalobca zaplatil žalovanému viac, konkrétne sumu 2 026,60 EUR, teda žalovaný je povinný vrátiť mu rozdiel vo výške 26,60 EUR titulom bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, spolu s príslušným úrokom z omeškania, ako správne ustálil súd prvej inštancie.

43. Žalovaný tiež namietal, že pokiaľ ide o výrok IV. rozsudku, závery súdu sú neodôvodnené, nakoľko bod 10.3 článku 10 neobsahuje žiadnu zmluvnú podmienku, nie je zrejmé, ako z nej súd identifikoval dohodu o zrážkach zo mzdy, nie je zrejmé, akú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dané ustanovenie vyvoláva a že tvrdenie súdu, že posledná veta bodu 10.3 je v rozpore s ust. § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch, je arbitrárne a ohýbaním právnej úpravy.

44. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zakázané, aby spotrebiteľské zmluvy obsahovali ustanovenia, ktoré môžu spôsobiť „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa. Pre tieto zmluvné klauzuly zákon používa výraz „neprijateľná podmienka“ a sú exemplatívne uvedené v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Základnou charakteristikou neprijateľných podmienok je, že spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. To znamená, že dodávateľovi priznávajú silnejšie právne postavenie ako spotrebiteľovi. Nekalosť zmluvných dojednaní je v takomto prípade potrebné posúdiť s ohľadom na povahu plnenia (tovaru alebo služieb) zo zmluvy, na všetky okolnosti v dobe uzavretia zmluvy a všetky ostatné podmienky spotrebiteľskej zmluvy alebo inej zmluvy, od ktorých je spotrebiteľská zmluva závislá.

45. Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie obchodníkovi z dôvodu takejto podmienky, obchodník je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Obchodník má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca obchodníka.

46. Odvolací súd zastáva názor, že bod 10.3 článku 10 obsahuje zmluvné dojednanie o možnosti predloženia dohody o zrážkach zo mzdy v prípade omeškania klienta so splácaním záväzku a tiež dojednanie o tom, že takúto pohľadávku zo zmluvy môže veriteľ postúpiť tretej osobe. Tvrdenie

žalovaného, že nejde o žiadne zmluvné dojednanie, je absolútne nepresvedčivé. Ide o dojednanie vopred pripravené a vopred preformulované v štandardnej formulárovej zmluve, ktorú dodávateľ v rozhodnom období predkladal na podpis neurčitému počtu klientov. Toto dojednanie celkom zrozumiteľne predpokladá uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy, čomu zodpovedá aj dojednanie, že veriteľ sa môže domáhať „uspokojenia svojej pohľadávky zrážkami zo mzdy ...“. Pokiaľ ide o námietku žalovaného o tom, že neprijateľnosť tejto podmienky eliminuje jeho právo na podanie žaloby a návrhu na vykonanie exekúcie, k tomu odvolací súd uvádza, že toto právo žalovanému ostáva zachované. Avšak zmluvné dojednanie je v tomto kontexte neurčito formulované, ak pojednáva o „omeškaní so splácaním úveru“ a „akomkoľvek peňažnom záväzku“. Totiž spotrebiteľ nemá vedomosť o tom, kedy už môže veriteľ uplatniť žalobu, či to bude v prípade už jednej omeškanej splátky alebo to bude za iných podmienok a rovnako tak toto dojednanie ponecháva spotrebiteľa v rovine dohadov o tom, aké iné peňažné záväzky ho vystavujú podaniu novej žaloby a následnej exekúcii. Práve takáto koncepcia zmluvného dojednania spôsobuje zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ ide o námietky žalovaného voči tvrdeniu súdu prvej inštancie o tom, že posedná veta danej zmluvnej podmienky nekorešponduje s § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch, aj tieto odvolací súd vyhodnotil ako neopodstatnené. Totiž ust. § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch stanovuje jasné pravidlá o tom, akú pohľadávku možno postúpiť na tretiu osobu. To znamená, že môže ísť len o pohľadávku po konečnom termíne splatnosti alebo pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti. Takéto podmienky však z inkriminovaného zmluvného dojednania nevyplývajú.

47. Odvolací súd teda konštatuje, že odôvodnenie súdu prvej inštancie k danej zmluvnej podmienke uvedenej vo výroku IV. napadnutého rozsudku je jasné a zrozumiteľné. Odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie, že žalovaný neposkytol v súvislosti s touto podmienkou žiadnu argumentáciu na preukázanie jej prijateľnosti. Navyše daná zmluvná podmienka nebola dohodou medzi stranami, ale bola jednoznačným diktátom zo strany dodávateľa. Zároveň spotrebiteľ nebol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a nemal možnosť ju odmietnuť, pretože mu bola predložená v rámci vopred pripravenej formulárovej zmluvy. Správne sú potom závery súdu prvej inštancie o tom, že znenie tohto zmluvného dojednania zjavne odporuje ust. § 5a ods. 1 Zákona o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzatvorenia zmluvy, t. j. k 27.11.2017.

48. K uvedenej argumentácii odvolací súd dodáva, že obdobná zmluvná podmienka bola v mnohých konaniach opakovane judikovaná ako neprijateľná (pozri napr. rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Csp/50/2024 zo dňa 14.10.2024, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16CoCsp/2/2025 zo dňa 26.03.2025, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoCsp/50/2021 zo dňa 20.04.2022, rozsudok Okresného súdu Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 8Csp/15/2022 zo dňa 19.04.2023 a iné).

49. V súvislosti s námietkami žalovaného, ktorý sa ohradzoval voči určeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej vo výroku V. napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že za problematický je potrebné považovať najmä spôsob dojednania zmluvnej pokuty. Pri posudzovaní, či sa v rámci spotrebiteľskej zmluvy nejedná o neprijateľnú podmienku, je nevyhnutné vychádzať z toho, že ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všeobecnými formulárovými klauzulami, alebo ju odmietnuť. Zmluvnú pokutu v danom prípade nie je možné považovať za individuálne vyjednanú, pretože zmluva o spotrebiteľskom úvere je typickou štandardnou formulárovou listinou, ktorá podlieha súdnej kontrole. V zmluve koncipovaná zmluvná pokuta je podľa súčasnej súdnej praxe považovaná za neprijateľnú, lebo bola vopred zo strany žalovaného naformulovaná bez možnosti ovplyvnenia zo strany spotrebiteľa. Zmluvná podmienka v čl. 11., v bode 11.1., 11.2. a 11.5 v zmluvných dojednaniach spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník vyžaduje pre platné dojednanie o zmluvnej pokute (§ 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka) písomnosť, teda osobitnú pozornosť zmluvných strán. Ak by aj dodávateľ výslovne žalobcu upozornil na uvedené zmluvné dojednanie, jeho nerovnovážnosť v neprospech spotrebiteľa spočíva v tom, že spotrebiteľ si dané zmluvné dojednanie nevymienil, nemohol ovplyvniť jeho obsah, čo v konečnom dôsledku vylučuje individuálnosť dojednania. Takto dojednaná zmluvná pokuta je aj v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie (článok 98), podľa ktorého je v záujme naplnenia jedného zo základných práv Európskej únie politiky štátov zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa, a preto je potrebné využiť

všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala dôvera spotrebiteľov v trh, aby neprimerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali. Predmetné zmluvné dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže zmluvnú pokutu by si veriteľ mohol uplatňovať bez ohľadu na dĺžku omeškania, a teda aj pri omeškaní v trvaní napr. jedného dňa by okrem omeškanej splátky žalovaný musel uhradiť navyše aj zmluvnú pokutu. Odvolací súd nespochybňuje právo veriteľa zabezpečiť splnenie povinnosti dlžníka aj prostredníctvom zmluvnej pokuty, avšak nie spôsobom prezentovaným žalovaným.

50. K záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere, v článku 13 v bode 13.1 (výrok VI. napadnutého rozsudku), s ktorým sa odvolací súd stotožňuje, sa žiada doplniť, že zmluvnou podmienkou v takomto znení je na spotrebiteľa de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa s úverovými podmienkami. Práve skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa vo vzťahu k potenciálnemu uplatneniu jeho práv na súde neprijateľný účinok. Obsahovo blízke ustanovenia dodávateľov, zakomponované do textu spotrebiteľskej zmluvy o úvere, boli pritom v minulosti opakovane predmetom súdneho prieskumu. V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 7Csp/23/2022 z 13.10.2022, v zmysle ktorého ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka. V ustanoveniach § 4 a § 5 Zákona o spotrebiteľských úveroch sú priamo definované informačné povinnosti veriteľa a je neprijateľné, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvnou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si povinností veriteľa zo zákona. Samotné prehlásenie spotrebiteľa zakomponované v texte zmluvy ako štandardná zmluvná podmienka nepredstavuje dôkaz o tom, že si veriteľ svoju povinnosť splnil. Veriteľ je povinný dôveryhodne preukázať, že spotrebiteľa oboznámil s uvedenými listinami. Odvolanie žalovaného vo vzťahu k tejto napadnutej zmluvnej podmienke je preto nedôvodné.

51. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že odvolacie námietky žalovaného nie sú dôvodné a skutočnosti uvedené v jeho odvolaní neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, ktorý svoje rozhodnutie náležite zdôvodnil. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, s výnimkou výroku III., ktorý nebol odvolaním napadnutý, podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

52. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Úspešnému žalobcovi žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli, keďže k odvolaniu žalovaného sa ani nevyjadril. Žalovaný nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu právo na náhradu trov odvolacieho konania nepatrí. Na základe toho odvolací súd žiadnej zo strán náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

53. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).